

รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย^๑

ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

กฎหมายใหม่

แก้ไข/ปรับปรุง

ยกเลิก

หน่วยงานของรัฐผู้เสนอร่างกฎหมาย กรมทรัพย์สินทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์

ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศ

สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ การสร้างความสามารถในการแข่งขัน

สอดคล้องกับแผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ ด้านที่ ๑ การเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

สอดคล้องกับแผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ ด้านที่ ๒ ความเท่าเทียมและการเติบโตอย่างมีส่วนร่วม

ส่วนที่ ๑

เหตุผลความจำเป็นที่ต้องตรากฎหมายและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

๑. สภาพปัญหา สาเหตุของปัญหา และผลกระทบของปัญหา

๑.๑ ปัญหาคืออะไร สาเหตุของปัญหาคืออะไร และผลกระทบของปัญหาคืออะไร

พระราชบัญญัติคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๔๖ ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานานกว่า ๒๐ ปี และไม่เคยมีการแก้ไขปรับปรุง ทำให้เกิดสภาพการณ์ของกฎหมายที่ไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ส่งผลให้การคุ้มครอง การใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ และการบังคับใช้สิทธิในสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ไม่มีประสิทธิภาพมากเท่าที่ควร อันเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาศักยภาพและความสามารถทางเศรษฐกิจฐานรากและเศรษฐกิจของประเทศ ทั้งนี้ ที่มาของการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายสามารถพิจารณาแบ่งออกได้เป็น ๕ ประเด็น ดังนี้

(๑) การพัฒนาระบบการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ให้มีประสิทธิภาพ ได้นำแนวปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ที่แก้ไขปัญหาเฉพาะเรื่องมากำหนดไว้ในกฎหมายให้ชัดเจนและในหลายประเด็นเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยได้ปรับปรุงทั้งกระบวนการตั้งแต่การตรวจสอบคำขอขึ้นทะเบียนจนถึงการคัดค้านและโต้แย้งคำคัดค้านก่อนการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ โดยมีประเด็นสำคัญ ได้แก่ ๑) การกำหนดไม่ให้ชื่อพันธุ์พืชหรือพันธุ์สัตว์สามารถขึ้นทะเบียนเป็นสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ๒) การกำหนดให้คำขอขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ต้องมีระบบการควบคุมตรวจสอบคุณภาพ ๓) กำหนดให้อำนาจนายทะเบียนสั่งแก้ไขคำขอขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์

^๑ ปรับปรุงหลังกระบวนการรับฟังความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ผ่านระบบกลางทางกฎหมาย www.law.go.th และเว็บไซต์กรมทรัพย์สินทางปัญญา www.ipthailand.go.th ระหว่างวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๖ - ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗

และ ๔) กำหนดเหตุแห่งการคัดค้านการขึ้นทะเบียนและลดระยะเวลาการคัดค้านและการโต้แย้งคำคัดค้าน ทั้งนี้ อาจกล่าวโดยสรุปได้ว่าปัญหาที่ต้องแก้ไขเพิ่มเติม คือ ต้องมีการปรับปรุงระบบการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

(๒) การเพิ่มช่องทางการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ตามความตกลงระหว่างประเทศที่อาจแตกต่างกันไปจากการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ทั่วไป กล่าวคือ ปัจจุบันยังไม่มีบทบัญญัติรองรับให้มีการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ในประเทศไทยที่แตกต่างไปจากระบบการขึ้นทะเบียนทั่วไป จึงจำเป็นต้องเพิ่มเติมบทบัญญัติเพื่อรองรับกรณีดังกล่าวไว้ให้ชัดเจน

(๓) การยกระดับตราสัญลักษณ์สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์และเพิ่มมูลค่าสินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ผ่านการใช้ตราสัญลักษณ์สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ กล่าวคือ ปัจจุบันบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับตราสัญลักษณ์สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ปรากฏอยู่ในกฎหมายลำดับรอง ซึ่งตราสัญลักษณ์ดังกล่าวยังไม่ได้รับความคุ้มครองที่ชัดเจน รวมถึงเพื่อเป็นการสร้างความเชื่อมั่นและเพิ่มมูลค่าให้แก่สินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ที่ใช้ตราดังกล่าว จึงเห็นควรกำหนดบทบัญญัติเกี่ยวกับตราสัญลักษณ์สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ให้มีความชัดเจนในกฎหมายแม่บท

(๔) การทำให้สินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์มีคุณภาพและสามารถสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้บริโภค จำเป็นต้องกำหนดให้มีระบบการควบคุมตรวจสอบคุณภาพสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ไว้ให้ชัดเจน กล่าวคือ ปัจจุบันยังไม่ปรากฏบทบัญญัติเกี่ยวกับการตรวจสอบคุณภาพสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ในกฎหมายแม่บท ซึ่งส่งผลกระทบต่อแนวปฏิบัติที่ไม่เข้มข้นและกระทบต่อคุณภาพของสินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ อาจกระทบต่อความน่าเชื่อถือของผู้บริโภคและระบบสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ทั้งระบบ ประกอบกับเป็นที่ทราบกันโดยทั่วไปในกลุ่มผู้ผลิตสินค้า ผู้ประกอบการค้า และผู้บริโภคแล้วว่า สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าได้ การประกันให้สินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์มีคุณภาพตามเกณฑ์ที่ควรจะเป็น จึงจำเป็นต้องมีการควบคุมตรวจสอบคุณภาพสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์อย่างเป็นระบบและที่สามารถบังคับได้จริง ทั้งนี้ แนวทางการกำหนดระบบการควบคุมตรวจสอบคุณภาพสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ได้คำนึงถึงมาตรฐานที่ควรจะเป็นและความสามารถในการปฏิบัติตามได้จริงของผู้ผลิตสินค้าหรือผู้ประกอบการค้าชาวไทยทุกระดับ

(๕) การปรับปรุงขอบเขตความคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากลและเป็นผลดีต่อผู้ผลิตสินค้าหรือผู้ประกอบการค้า จึงได้ขยายขอบเขตความคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ให้กว้างยิ่งขึ้น ให้รวมถึงการกระทำใดๆ ที่ทำให้สาธารณชนสับสนหรือหลงผิดในแหล่งภูมิศาสตร์ของสินค้า และการกระทำใดๆ ที่ขัดต่อแนวทางปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม ซึ่งปัจจุบันพระราชบัญญัติคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๔๖ ไม่ได้ให้ความคุ้มครองการกระทำเหล่านี้

๑.๒ เหตุใดรัฐจึงควรแทรกแซงในเรื่องนี้

สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์มีความสำคัญทั้งในมิติทางเศรษฐกิจและทางสังคม กล่าวคือ สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์เป็นเครื่องมือสำคัญในการเพิ่มมูลค่าและช่วยยกระดับมาตรฐานให้กับสินค้าที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นหรือเฉพาะท้องถิ่น ซึ่งเห็นได้ชัดจากสินค้าไทยที่ขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์กับกรมทรัพย์สินทางปัญญา จำนวน ๒๐๐ สินค้า ที่ได้สร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจกว่า ๗๔,๐๐๐ ล้านบาท ในขณะเดียวกันสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ยังเป็นเครื่องมือในการช่วยอนุรักษ์วิถีซึ่งภูมิปัญญาท้องถิ่นและสนับสนุนให้เกิดชุมชนที่เข้มแข็งอย่างยั่งยืน ดังนั้น การส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดสภาพแวดล้อมหรือระบบนิเวศด้านสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ที่เอื้อประโยชน์ให้กับเศรษฐกิจของประเทศ จึงต้องดำเนินการอย่างเร่งด่วนและต่อเนื่อง

ทั้งนี้ การดำเนินการทั้งหลายเป็นการสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และนโยบายของรัฐบาลด้านการสร้างรายได้ภาคการเกษตร อาทิ ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นยุทธศาสตร์ชาติที่ ๒ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ในประเด็นยุทธศาสตร์การเกษตรสร้างมูลค่าที่กำหนดให้ต้องมีการส่งเสริมการนำอัตลักษณ์พื้นถิ่นและภูมิปัญญาท้องถิ่นของไทยมาเป็นสินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ เพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้า ส่งเสริมเศรษฐกิจท้องถิ่นและสร้างจุดเด่นความแตกต่างของสินค้าเกษตรไทยในตลาดโลก และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ตามประเด็นที่ ๓ การเกษตร เป้าหมายที่ ๑ ผลผลิตมวลรวมในประเทศในสาขาเกษตรเพิ่มขึ้น แผนย่อยที่ ๓.๑ เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ที่กำหนดให้มีการพัฒนาและต่อยอดสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น โดยเฉพาะสินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ซึ่งมีความโดดเด่นจากทำเลที่ตั้งในเขตโซนร้อนและความหลากหลายของผลผลิตทางการเกษตรของไทยในแต่ละพื้นที่ที่มีเอกลักษณ์ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแผนปฏิบัติการด้านทรัพย์สินทางปัญญาของอาเซียน พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๘ (ASEAN IPR Action Plan 2016 - 2025) ตามเป้าหมายเชิงกลยุทธ์ที่ ๔ ที่ประสงค์ให้ภูมิภาคอาเซียนมีกลไกในการส่งเสริมให้เกิดการสร้างสรรคและการนำทรัพย์สินทางปัญญาไปใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการยกระดับสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ในภูมิภาค

การทบทวนกฎหมายให้มีความเหมาะสมเป็นส่วนสำคัญในการทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ดังกล่าว และเมื่อได้พิจารณาพระราชบัญญัติคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๔๖ ซึ่งเป็นกฎหมายแม่บทด้านสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์แล้ว พบว่า ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานานกว่า ๒๐ ปี และยังไม่ได้มีการแก้ไขปรับปรุง ทำให้เกิดสภาพการณ์ของกฎหมายที่ไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ดังนั้น เพื่อให้ระบบการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เพื่อรองรับการเข้าเป็นภาคีความตกลงระหว่างประเทศ เพื่อยกระดับตราสัญลักษณ์สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ เพื่อให้มีระบบการควบคุมตรวจสอบคุณภาพสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ และเพื่อขยายขอบเขตความคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ กรมทรัพย์สินทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์ จึงได้แก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๔๖

โดยหากไม่แก้ไขปรับปรุงกฎหมายในประเด็นที่กล่าวไว้นี้ จะไม่สามารถยกระดับสินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากเนื่องจากไม่สามารถเพิ่มรายได้ให้แก่ผู้ผลิตสินค้า ผู้ประกอบการค้าหรือชุมชนได้ ตลอดจนอาจทำให้ประเทศไทยเสียเปรียบในการเจรจาตามความตกลงระหว่างประเทศที่ประเทศไทยประสงค์จะเข้าร่วมในอนาคต

๒. วัตถุประสงค์และเป้าหมายของการแทรกแซง

วัตถุประสงค์และเป้าหมายของการแทรกแซงคืออะไร

กระทรวงพาณิชย์ โดยกรมทรัพย์สินทางปัญญา มีภารกิจเกี่ยวกับการส่งเสริมให้เกิดการสร้างสรรคและใช้ประโยชน์จากทรัพย์สินทางปัญญาในเชิงพาณิชย์ รวมทั้งให้ความคุ้มครองและปกป้องสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาเพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันทางการค้าและการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ โดยมีหน้าที่ตามกฎหมายประการหนึ่งในการพัฒนากฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับสถานการณ์ทั้งในประเทศและต่างประเทศที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งนอกจากจะสอดคล้องกับมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช

๒๕๖๐ ยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และนโยบายของรัฐบาล ที่มีเป้าหมายในการสร้างความสามารถในการแข่งขันแล้ว ยังเป็นการสอดคล้องกับแผนที่นำทางด้านทรัพย์สินทางปัญญาระยะ ๒๐ ปี (IP Roadmap พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๗๙) ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อปฏิรูประบบทรัพย์สินทางปัญญาของไทยให้สอดคล้องกับนโยบายการขับเคลื่อนประเทศไทยสู่ “ประเทศไทย ๔.๐”

เพื่อให้การดำเนินการตามนโยบายดังกล่าวเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ กรมทรัพย์สินทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์ จึงได้ดำเนินการแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๔๖ โดยมีวัตถุประสงค์ของการแก้ไขเพิ่มเติม ดังนี้

- (๑) เพื่อให้ระบบการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
- (๒) เพื่อรองรับให้มีการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ในประเทศไทยที่แตกต่างไปจากระบบการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ทั่วไป
- (๓) เพื่อยกระดับตราสัญลักษณ์สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ และมูลค่าสินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ผ่านการใช้ตราสัญลักษณ์สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์
- (๔) เพื่อให้มีระบบการควบคุมตรวจสอบคุณภาพสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ที่มีมาตรฐานและสามารถสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้บริโภคสินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์
- (๕) เพื่อขยายขอบเขตความคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล ซึ่งเป็นผลดีต่อผู้ผลิตสินค้า ผู้ประกอบการค้าหรือชุมชนที่เกี่ยวข้องกับสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์
- (๖) เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผู้ประกอบการรายย่อยและยกระดับการแข่งขันทางการค้าของประเทศ

๓. การแก้ปัญหาในปัจจุบัน

๓.๑ วิธีการแก้ปัญหาที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบันคืออะไร

กรมทรัพย์สินทางปัญญาพิจารณาดำเนินการต่างๆ เกี่ยวกับการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์บนพื้นฐานของการคุ้มครองสิทธิแก่ผู้ผลิตสินค้าและผู้ประกอบการค้ามากที่สุด ปัญหาที่เกิดขึ้นตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาได้คลี่คลายลง เพราะการให้ความสำคัญดังกล่าว โดยในทางปฏิบัติได้มีการตีความกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์หรือมีการนำกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องมาปรับใช้ในลักษณะให้ประโยชน์กับผู้ผลิตสินค้าและผู้ประกอบการค้า เช่น ประเด็นการไม่ให้ชื่อพันธุ์พืชหรือพันธุ์สัตว์สามารถขึ้นทะเบียนเป็นสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ นายทะเบียนปฏิเสธการรับขึ้นทะเบียน แม้ไม่มีกฎหมายกำหนดต้องห้ามการขึ้นทะเบียนไว้ชัดเจน โดยให้เหตุผลว่าชื่อพันธุ์พืชหรือพันธุ์สัตว์ไม่สามารถเป็นสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ได้ เพราะไม่เป็นไปตามบทนิยาม มาตรา ๓ “สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์” ที่สินค้าจะต้องมีคุณภาพ ชื่อเสียง หรือคุณลักษณะเฉพาะของแหล่งภูมิศาสตร์ที่ขอขึ้นทะเบียน หรือประเด็นการสั่งแก้ไขคำขอขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ของนายทะเบียน ปัจจุบัน นายทะเบียนจะสั่งให้ผู้ยื่นคำขอแก้ไขคำขอที่สามารถแก้ไขได้หรือที่ผิดพลาดเล็กน้อย โดยอาศัยอำนาจตามบทกฎหมายกลางอย่างพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

ประเด็นปัญหาอื่นนอกเหนือจากระบบการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ไม่ว่าจะเป็นการยกระดับตราสัญลักษณ์สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ และการคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ กรมทรัพย์สินทางปัญญาแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยการประชาสัมพันธ์สร้างความตระหนักรู้แก่ผู้ผลิตสินค้า ผู้ประกอบการค้า ผู้บริโภค และประชาชนทั่วไป เช่น ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเห็นถึงคุณค่าของตราสัญลักษณ์สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ตลอดจนได้ดำเนินการอย่างทันท่วงทีสำหรับกรณีการใช้

ตราสัญลักษณ์สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์โดยไม่ได้รับอนุญาตหรือเมื่อมีเหตุละเมิดสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ของผู้ผลิตสินค้าและผู้ประกอบการค้าผ่านมาตรการขอความร่วมมือ

อย่างไรก็ดี ปัญหาอื่นๆ ตามประเด็นปัญหาที่กล่าวไว้เบื้องต้น เช่น การกำหนดให้มีเหตุการณ์คัดค้านการขึ้นทะเบียนและลดระยะเวลาการคัดค้านและการโต้แย้งคำคัดค้าน และขยายขอบเขตความคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล เป็นปัญหาที่กรมทรัพย์สินทางปัญญาไม่อาจแก้ไขได้โดยไม่มีบทอาศัยอำนาจตามกฎหมาย ดังนั้น เพื่อให้มีบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ทันสมัย สามารถแก้ไขปัญหได้อย่างครบถ้วนตั้งแต่ขั้นตอนการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ถึงการคุ้มครองสิทธิในสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ตลอดจนการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับให้มีการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ในประเทศไทยที่แตกต่างไปจากระบบการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ทั่วไปตามความตกลงระหว่างประเทศที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต จึงจำเป็นต้องอาศัยวิธีการทางนิติบัญญัติโดยการตราพระราชบัญญัติ

๓.๒ ต่างประเทศแก้ปัญหาอย่างไร (ถ้ามี) และการดำเนินการดังกล่าวเหมาะสมกับสังคมไทยหรือไม่ อย่างไร

ความตกลงว่าด้วยสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาที่เกี่ยวกับการค้า (Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights – TRIPs Agreement) ได้กำหนดมาตรฐานขั้นต่ำเกี่ยวกับสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา รวมถึงการคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ซึ่งประเทศสมาชิกองค์การการค้าโลก (World Trade Organization: WTO) รวมทั้งประเทศไทยมีพันธกรณีที่ต้องมีกฎหมายให้สอดคล้องกับความตกลงดังกล่าว

ประเด็นปัญหาหลายเรื่องที่จะแก้ไขปรับปรุงในพระราชบัญญัติคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๔๖ เป็นการแก้ไขปรับปรุงที่สอดคล้องกับมาตรฐานขั้นต่ำของความตกลงฯ เช่น การขยายขอบเขตความคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ตามมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ฯ ที่จะแก้ไขให้สอดคล้องกับ Article 22 2. ดังนั้น ประเทศภาคีสมาชิกของความตกลงฯ จึงต้องมีบทบัญญัติแห่งกฎหมายในลักษณะนี้

๔. การรับฟังความคิดเห็น

- ได้รับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องแล้ว
- ได้นำผลการรับฟังความคิดเห็นมาประกอบการวิเคราะห์ผลกระทบแล้ว

๕. ความสัมพันธ์หรือความใกล้เคียงกับกฎหมายอื่น

ร่างกฎหมายนี้มีความสัมพันธ์หรือใกล้เคียงกับกฎหมายอื่นหรือไม่ อย่างไร

ไม่มีกฎหมายอื่นที่มีความสัมพันธ์หรือใกล้เคียงกับพระราชบัญญัติคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์

พ.ศ. ๒๕๔๖

๖. ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

๖.๑ กฎหมายนี้จำกัดสิทธิหรือเสรีภาพ หรือก่อให้เกิดหน้าที่หรือภาระอะไร แก่ใครบ้าง

การกำหนดให้ผู้ผลิตสินค้าและผู้ประกอบการค้าต้องมีระบบควบคุมตรวจสอบคุณภาพสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ก่อนหรือขณะยื่นคำขอขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ มิฉะนั้นไม่อาจ

ขึ้นทะเบียนได้ ซึ่งรวมถึงการที่ผู้ผลิตสินค้าและผู้ประกอบการค้าต้องจัดให้มีระบบควบคุมตรวจสอบคุณภาพสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ภายหลังที่ได้ขึ้นทะเบียนแล้ว มิฉะนั้นอาจถูกระงับการใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ได้ ย่อมสร้างภาระให้แก่ผู้ผลิตสินค้าและผู้ประกอบการค้ารายบุคคลมากขึ้น อย่างไรก็ตามแนวทางดังกล่าวเป็นผลดีต่อภาพลักษณ์และความเชื่อมั่นของผู้บริโภคที่มีต่อสินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ในภาพรวม

๖.๒ มีมาตรการป้องกัน แก่ไข คุ่มครอง หรือเยียวยาให้แก่ผู้ได้รับผลกระทบตาม ๖.๑ อย่างไร

การถูกจำกัดสิทธิในส่วนของการถูกระงับการใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ สามารถได้รับสิทธิในการใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์กลับคืนดังเดิมทุกประการ หากได้ปฏิบัติตามคำสั่งของนายทะเบียน กล่าวคือ การจำกัดสิทธิกรณีนี้ไม่ใช่การจำกัดสิทธิสมบูรณ์ที่ผู้ผลิตสินค้าหรือผู้ประกอบการค้าไม่สามารถได้รับสิทธิคืนได้

๖.๓ กฎหมายนี้จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ประเทศ สังคม หรือประชาชนอย่างไร

(๑) การทำให้ระบบการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งหมายรวมถึงการต้องจัดให้มีระบบควบคุมตรวจสอบคุณภาพสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ตั้งแต่ขั้นตอนการยื่นคำขอขึ้นทะเบียนและภายหลังจากที่ได้ขึ้นทะเบียนแล้ว ตลอดจนการยกระดับตราสัญลักษณ์สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ จะทำให้สินค้าที่ได้รับการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์มีคุณภาพและมีมูลค่ามากยิ่งขึ้น เนื่องจากผู้บริโภคมีความเชื่อมั่นต่อสินค้าที่วางจำหน่าย จึงเป็นประโยชน์ต่อผู้ผลิตสินค้าและผู้ประกอบการค้าที่สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มจากสินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ขณะเดียวกันยังสร้างความเป็นธรรมให้แก่ผู้บริโภคหรือประชาชนทั่วไปในการเลือกซื้อสินค้าที่มีคุณภาพและราคาที่เหมาะสมตามความต้องการที่แท้จริงได้

(๒) การขยายขอบเขตความคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ เป็นผลดีต่อผู้ผลิตสินค้าผู้ประกอบการค้าที่เกี่ยวข้องกับสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ในการปกป้องและบังคับใช้สิทธิของตนเองได้อย่างเต็มที่ กล่าวคือ ร่างพระราชบัญญัตินี้ได้ขยายขอบเขตแห่งการกระทำความผิดให้กว้างยิ่งขึ้น จึงมีผลให้การป้องปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับสิทธิในสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

๗. ความพร้อมและต้นทุนของรัฐในการปฏิบัติตามและบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย

๗.๑ หน่วยงานผู้รับผิดชอบ

กระทรวงพาณิชย์ โดยกรมทรัพย์สินทางปัญญา

๗.๒ มีแนวทางและระยะเวลาเตรียมการในการปฏิบัติตามหรือบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายอย่างไร

กระทรวงพาณิชย์ โดยกรมทรัพย์สินทางปัญญาจะประสานงานอย่างใกล้ชิดกับผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน โดยเฉพาะผู้ผลิตสินค้า ผู้ประกอบการค้า และส่วนราชการทั้งในระดับจังหวัดและอำเภอ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวปฏิบัติตามร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ตั้งแต่ขั้นตอนการขึ้นทะเบียนจนถึงการคุ้มครองและบังคับใช้สิทธิในสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ รวมทั้งการจัดทำอนุบัญญัติภายใต้ร่างพระราชบัญญัติฯ อย่างน้อย ๗ ฉบับ และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ร่างพระราชบัญญัติฯ ดังกล่าว เพื่อสร้างความเข้าใจแก่ประชาชน

โดยจะใช้เวลาเตรียมการ ๑๘๐ วันนับแต่วันประกาศร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ในราชกิจจานุเบกษา

๗.๓ มีการนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่ออำนวยความสะดวกหรือลดขั้นตอนและค่าใช้จ่ายในการดำเนินการหรือไม่

-ไม่มี-

๗.๔ มีแนวทางและระยะเวลาในการสร้างความเข้าใจให้แก่ประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามและการบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายอย่างไร

กระทรวงพาณิชย์ โดยกรมทรัพย์สินทางปัญญาได้จัดสรรงบประมาณสำหรับโครงการสัมมนาเกี่ยวกับกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาที่แก้ไขปรับปรุงใหม่เป็นประจำทุกปี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนทั่วไปและรับฟังความคิดเห็นจากผู้อยู่ภายใต้บังคับกฎหมายและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง และเมื่อเดือนสิงหาคม ๒๕๖๖ กรมฯ ได้ดำเนินการจัดสัมมนา เรื่อง “GI และกฎหมายไทย ก้าวไปสู่ความสำเร็จ” ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๔๖ และการพัฒนากฎหมายที่กำลังดำเนินการอยู่ไปครั้งหนึ่งแล้ว

ดังนั้น เมื่อมีการประกาศร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ในราชกิจจานุเบกษา กรมฯ จะพิจารณาจัดสัมมนาเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่ประชาชนทั่วไป นอกจากนี้ กรมฯ จะดำเนินการจัดทำข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ เพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผ่านเว็บไซต์กรมทรัพย์สินทางปัญญา www.ipthailand.go.th ต่อไป

๗.๕ ต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายที่คาดว่าจะต้องใช้

-ไม่มี-

๘. ผลกระทบโดยรวมที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

๘.๑ ผลกระทบต่อเศรษฐกิจ

- เชิงบวก

(๑) การยกเว้นพระราชบัญญัติคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (ฉบับที่..) พ.ศ. เพื่อกำหนดให้ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียนต้องมีระบบการควบคุมตรวจสอบคุณภาพสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ตั้งแต่แรก รวมทั้งมีการเพิ่มประสิทธิภาพในการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ให้รวดเร็วขึ้นจากการลดระยะเวลาการคัดค้านการขึ้นทะเบียนและการโต้แย้งการคัดค้านการขึ้นทะเบียน จะทำให้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์มีมูลค่า มีความน่าเชื่อถือ และผู้ผลิตสินค้าและผู้ประกอบการค้าสามารถได้รับสิทธิในสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ได้เร็วขึ้น ซึ่งจะก่อให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศ

(๒) การขยายขอบเขตความคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ให้กว้างขึ้นและการยกระดับตราสัญลักษณ์สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ให้มีมูลค่า ย่อมเป็นผลดีต่อผู้ผลิตสินค้าและผู้ประกอบการค้าในการนำสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ไปใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ เป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและขณะเดียวกันยังสามารถปกป้องและบังคับใช้สิทธิของตนเองได้อย่างเต็มที่จากการถูกบุคคลอื่นละเมิดสิทธิในสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์

(๓) การเข้าเป็นภาคีความตกลงระหว่างประเทศหรือจัดทำความตกลงการค้าเสรี (FTA) เป็นการเพิ่มโอกาสและสร้างขีดความสามารถทางการแข่งขันให้กับผู้ประกอบการไทย ดังนั้น การมีบทบัญญัติเพื่อรองรับการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ในประเทศไทยที่แตกต่างไปจากระบบการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ทั่วไป ตลอดจนการขยายความคุ้มครองและการบังคับใช้สิทธิในสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ให้ได้มาตรฐานสากล ย่อมเป็นผลเชิงบวกต่อโอกาสความสำเร็จในการเข้าเป็นภาคีหรือการจัดทำความตกลงการค้าเสรีที่จะมีขึ้นในอนาคต ซึ่งเป็นผลดีต่อโอกาสทางเศรษฐกิจของประเทศ

(๔) ระบบสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ที่มีมาตรฐานเป็นการคุ้มครองผู้ผลิตสินค้าและผู้ประกอบการค้า และเป็นการป้องกันการแข่งขันที่ไม่เป็นธรรมในระบบเศรษฐกิจเสรีทุนนิยมที่รัฐจะต้องป้องกันไม่ให้เกิดการเอาเปรียบอย่างไม่เป็นธรรมจากการฉวยหรือแอบอ้างชื่อเสียงของคู่แข่งทางการค้า

(๕) สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์สร้างโอกาสในทางเศรษฐกิจด้านอื่นๆ นอกเหนือจากการจำหน่ายสินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ เช่น สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวทั้งในและนอกประเทศมายังพื้นที่ผลิตหรือจำหน่ายสินค้าได้

- เชียงลบ

ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ฯ สนับสนุนให้ผู้ผลิตสินค้าและผู้ประกอบการค้าทุกรายมีระบบควบคุมตรวจสอบคุณภาพที่มีมาตรฐานสากล เพื่อประโยชน์แก่ผู้ผลิตสินค้าหรือผู้ประกอบการค้าในการขอใช้ตราสัญลักษณ์สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์และโอกาสในการขยายตลาดไปยังประเทศหรือกลุ่มภูมิภาคที่ให้ความคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ระดับสูง ซึ่งการจัดให้มีระบบควบคุมตรวจสอบที่มีมาตรฐานดังกล่าว เป็นผลให้ผู้ผลิตสินค้าหรือผู้ประกอบการค้าบางรายที่ประสงค์จะขอรับการตรวจรับรองโดยหน่วยงานหรือองค์กรที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะต้องแบกรับค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น เพื่อให้ได้รับการรับรองเพื่อการทำการตลาดในต่างประเทศ

กรมฯ ทราบดีและเข้าใจถึงปัญหาดังกล่าวที่อาจตกแก่เกษตรกรหรือผู้ประกอบการรายย่อย ระบบควบคุมตรวจสอบคุณภาพสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ที่เสนอแก้ไขนี้ จึงยกเว้นโดยคำนึงถึงสมดุลระหว่างการสร้างมาตรฐานให้ระบบสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ที่ดียิ่งขึ้นกับการไม่สร้างภาระเกินสมควรให้แก่ผู้ผลิตสินค้าและผู้ประกอบการ กล่าวคือ ผู้ผลิตสินค้าและผู้ประกอบการค้ารายย่อยสามารถเข้าถึงระบบควบคุมตรวจสอบคุณภาพสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ที่มีมาตรฐานจากหน่วยงานของรัฐโดยไม่มีค่าใช้จ่าย เพื่อโอกาสในการขอใช้ตราสัญลักษณ์สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์และการขยายตลาดได้เทียบเท่าหรือใกล้เคียงกับผู้ประกอบการรายใหญ่

๘.๒ ผลกระทบต่อสังคม

- เชียงบวก

(๑) ระบบสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ที่มีมาตรฐานและน่าเชื่อถือ จะทำให้สินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์มีมูลค่าเพิ่ม และก่อให้เกิดแรงจูงใจแก่ผู้ผลิตสินค้าและผู้ประกอบการค้าในการพัฒนาสินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นผลดีต่อผู้บริโภคที่จะได้บริโภคสินค้าที่มีคุณภาพ มาตรฐานและปลอดภัยตามที่ต้องการ

(๒) ท้องถิ่นสามารถสร้างรายได้จากสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ จึงเป็นการกระจายรายได้สู่ท้องถิ่น ขณะเดียวกันเป็นการลดปัญหาความแออัดของชุมชนเมืองที่มีอยู่ในปัจจุบัน เนื่องจากสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์สามารถสร้างงาน เพิ่มรายได้ ซึ่งจะช่วยให้ประชาชนกลับท้องถิ่นของตนเอง

(๓) สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์สามารถสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชน ช่วยรักษาภูมิปัญญาท้องถิ่น รักษามรดกตกทอด ขนบธรรมเนียมและศิลปะพื้นบ้านของไทย และสร้างความภาคภูมิใจให้เกิดในถิ่นกำเนิด

- เชิงลบ

-ไม่มี-

๘.๓ ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมหรือสุขภาพ

-ไม่มี-

๘.๔ ผลกระทบอื่นที่สำคัญ

-ไม่มี-

ส่วนที่ ๒

เหตุผลความจำเป็นในการใช้ระบบอนุญาต ระบบคณะกรรมการ การกำหนดโทษอาญา และการให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีดุลพินิจ

๙. เหตุผลความจำเป็นในการใช้ระบบอนุญาต

สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์จะต้องมีความเชื่อมโยงระหว่างสินค้ากับพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ และสินค้าที่ผลิตจากแหล่งภูมิศาสตร์นั้นๆ จะต้องมีความเชื่อมโยงระหว่างสินค้ากับพื้นที่ทางภูมิศาสตร์อย่างแท้จริง และองค์ประกอบด้านธรรมชาติที่แสดงให้เห็นความเชื่อมโยงระหว่างสินค้ากับพื้นที่ทางภูมิศาสตร์อย่างแท้จริง และองค์ประกอบด้านมนุษย์ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าเป็นผลผลิตจากภูมิปัญญาดั้งเดิมเฉพาะถิ่นหรือเป็นการอาศัยความชำนาญพิเศษเฉพาะผู้ผลิตในชุมชนนั้นๆ ดังนั้น เพื่อคุ้มครองผู้บริโภคไม่ให้ถูกหลอกลวงจากการซื้อสินค้าจากแหล่งที่แอบอ้างที่มาของสินค้าหรือป้องกันการสับสนในแหล่งที่มาของสินค้า และเพื่อคุ้มครองผู้ผลิตสินค้าและผู้ประกอบการค้าที่ตั้งอยู่ในแหล่งที่มาอันแท้จริงของสินค้าไม่ให้เสียหายจากการถูกแอบอ้างที่ไม่ชอบอันอาจบั่นทอนชื่อเสียงของสินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ จึงจำเป็นที่จะต้องมีการใช้ระบบอนุญาตในส่วนของการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ รวมทั้งการขอใช้ตราสัญลักษณ์สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ทั้งนี้ เพื่อรักษาไว้ซึ่งหน้าที่ของสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ได้แก่ การแสดงแหล่งที่มาที่แท้จริงแห่งสินค้าที่นำออกจำหน่ายแก่สาธารณชน และการรับรองคุณภาพโดยปริยายของสินค้าอันมีที่มาจากแหล่งผลิตซึ่งได้รับการยอมรับโดยทั่วไปจากสาธารณชน

๑๐. เหตุผลความจำเป็นในการใช้ระบบคณะกรรมการ

คณะกรรมการสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์มีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์คำสั่งหรือคำวินิจฉัยที่เกิดขึ้นจากการใช้อำนาจตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่ภายใต้พระราชบัญญัติคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ให้คำแนะนำหรือคำปรึกษาแก่รัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวง พิจารณาสั่งให้แก้ไขหรือเพิกถอนทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ พิจารณาเรื่องอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ตามที่รัฐมนตรีมอบหมาย ตลอดจนปฏิบัติภารกิจอื่นตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ อันเป็นหน้าที่ที่ต้องมีความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ จึงต้องมีคณะกรรมการสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ซึ่งประกอบด้วย

ปลัดกระทรวงพาณิชย์เป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เลขาธิการ คณะกรรมการกฤษฎีกา อัยการสูงสุด ผู้แทนสภาพนายความ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งอีกไม่เกิน ๑๔ คน และเพื่อให้เกิดความโปร่งใสและเป็นการเปิดช่องให้มีการตรวจสอบการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ จึงจำเป็นต้องคงระบบคณะกรรมการไว้ตามเดิม

๑๑. เหตุผลความจำเป็นในการกำหนดโทษอาญา

เนื่องด้วยบทกำหนดโทษตามหมวด ๗ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๔๖ เป็นโทษอาญาที่มีโทษปรับสถานเดียว และพระราชบัญญัติคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๔๖ อยู่ในบัญชี ๑ ท้ายพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ เมื่อพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัยฯ มีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๖๖ จึงมีผลให้บทกำหนดโทษตามหมวด ๗ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ฯ เป็นความผิดทางพินัยซึ่งมีโทษปรับเป็นพินัย มิใช่ความผิดทางอาญาตั้งแต่วันดังกล่าว

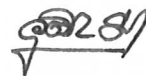
ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. มีการเพิ่มฐานความผิดเกี่ยวกับการใช้ตราสัญลักษณ์สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์โดยไม่ได้รับอนุญาต โดยกำหนดให้ความผิดดังกล่าวมีโทษปรับเป็นพินัยเช่นเดียวกันกับความผิดฐานอื่นในหมวด ๗ ดังนั้น จึงไม่มีการกำหนดโทษอาญาไว้ในพระราชบัญญัติฉบับนี้แต่อย่างใด

๑๒. เหตุผลความจำเป็นในการกำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีดุลพินิจในการออกคำสั่งทางปกครอง หรือดำเนินกิจการทางปกครอง

การตรวจสอบการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ต้องมีการตรวจสอบหลักเกณฑ์ตามที่กฎหมายกำหนด ซึ่งกฎหมายได้กำหนดกรอบการพิจารณาอย่างกว้างไว้ ประกอบกับคำขอขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์แต่ละฉบับมีรายละเอียดที่แตกต่างกัน เจ้าหน้าที่จึงจำเป็นต้องมีดุลพินิจในการตรวจสอบคำขอและออกคำสั่ง

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าข้อมูลที่ปรากฏในรายงานนี้เป็นข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบ และวิเคราะห์อย่างถี่ถ้วนแล้ว

ลงชื่อ

(นายวุฒิไกร สิริระพันธุ์)
อธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญา
๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กองกฎหมาย กรมทรัพย์สินทางปัญญา
เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ นางแววดาว ดำรงผล ผู้อำนวยการกองกฎหมาย
โทร. ๐ ๒๕๔๗ ๕๑๙๑
อีเมล legaldip09@gmail.com